

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Sovraštvo strank.

C. F. Kadar berem naše slovenske klerikalne liste „Novice“ ali „farovšk list“, ali „Danico“, vidim tu sovraštvo pihati, da me je skoro strah in se vprašam: Kam bodo ti ščuvanci narod pritirali? Naj torej tu citiram kaj pravi o tem Addison, slavni angleški pesnik, učenjak in državnik. On piše: „Kadar govorimo, kako se stranke med soboj sovražijo, pripoveda moj čestiti prijatelj sir Roger čisto nekakvo anekdoto, ki se mu je pripetila, ko je mal dečak v šolo hodil ob času najhujšega razpora med puritanci in kraljevskimi privrženci. Nekega dne je moral mimogredočega človeka vprašati, kod se pride v ulico svete Ane. Ogovorjeni človek, ne da bi odgovoril, nazivlje ga papinskega psa in vpraša, kdo je pač Ano za svetnico naredil? Dečak, ki se je o tem ustrašil, vpraša potem družega moža, katerega sreča, kje je Anina ulica. A ta reče, ne da bi mu pot pokazal: da je dolgouh pes, in Ana je bila svetnica, predno se je rodil, in bode, ko on uže davno na vešalih pogine. „Nij se mi več ugodno zdelo“, dostavljal je sir Roger, „ponavljati svoje vprašanje, nego šel sem v vsako ulico in pital, kako se zove.“ Na tak umen način se mu je posrečilo naposled iskan kraj najti, a nobene stranke poleg tega več razžaliti. Sir Roger je rad končaval svojo pripoved s premišljanji o razsodnosti, katero sovraštvo protivnih strank v zemlji rodi, kako vse dobre sosedne razmere podere in poštene ljudi v mejusobne sovražnike spremeni — da niti ne gledamo tega, kako se državna davkova moč manjša. Večja nesreča ne more dežele zadeti, nego je nesloga, ki državo v stranke deli in le te jače eno drugo zamrzi in eno na drugo naščuje. Na-

sledki takega razdvoja so zelo pogibeljni, ne samo, ker vzajemnemu nasprotniku koriste, nego tudi zaradi škode, ki jo v duši skoro vsakega človeka naredi. Njegov vpliv je baš tako pogubljen za moralo, kakor za presodbo človekovo. Uničuje čut pravičnosti v narodu in razdira celo zdrav razum. — Razdivjan duh strank, kadar je v vsem svojem ognju, vodi do domačih bojov in krvi, ali pa se pokaže, ako je v manjših razmerah na videlu, kot zavist, obrekovanje, laž in enostransko upravljanje pravosodja. Z eno besedo: on napolni narod s sovraštvom in divjostjo in zatre vsako iskro dobroti, sočutja in človečnosti. — Plutarh dobro in resnično govori, rekoč, naj človek svojega nasprotnika ne sovraži, ker se ta lastnost, ako se jej v enem slučaju udamo, tudi drugod prikazuje. „Ako svojega sovražnika črtiš,“ govori, „navzame se tvoja duša pogubljive navade, katera se obrača tudi proti prijateljem in ljudem, ki so ti malo mar.“ Jaz bi rad navajal, kako čudovito se ta zapoved moralnosti, ki nahaja kvar sovraštva v tej strasti sami, strinja z naukom, kateri je bil svetu okolo sto let pred tem velikim filozofom dan (Kristov nauk). A namestu tega samo navajam s pravim srčnim žalovanjem, kako se srca mnogih dobrih ljudi med nami zavoljo nasprotja v strankah zagrené in tako narazen pridejo, da so s tirjavami razuma in religije v nasprotju. Briga za občno blagost užiga strasti v dušah poštenih ljudi, katere bi samoprid nikdar ne vzbudil.“ —

Tako govori Anglež. In ako denašnje razmere okolo sebe pri nas ogledamo, — vse je isto tako. Slovenska narodna stranka in nemškutarska ali nemška stranka sta si v najostrejšem nasprotju po naših mestih in trgih; in če se je ta razmera v prav zad-

njem času morda nekoliko zboljšala, — je pa hudo sovraštvo počilo med slovensko klerikalno in slovensko svobodomiselnostjo. Posebno naši klerikalci in „stari“ so uže v sovraštvu in zagrizenosti tolikanj veliki in nedosežni, da nam svobodomiselnim rojakom ne priznavajo javno niti dlake dobrega. Gospoda, kam bo to tiralo? V eni stvari bi nam vendar vsem Slovencem imel veljati blag patrijotizem, to je v vsem narodnem. Ker jaz še zmirom mislim, da se to dá doseči, poslikal sem zgorajšnjo podobo kot strašilo vsem blagim rojakom, katerim kličem: delajmo vsak po svojem prepričanji ali kot liberalci ali kot klerikalci, ali v narodnih rečeh si med soboj ne škodujmo, te naj bodo nam vzajemne, in pri vsem ne pozabimo — krščanske ljubezni.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 7. februarja.

Ker bo vlada *državni zbor* 28. marta za nekaj časa razpustila, in delegacije v Budapešt sklicala, je dvomiti, da bi se konfesionalne postavbe še pred razpuščanjem rešile. V poslanski zbornici se baje mišljenje o teh vladnih predlogih cepi; nekateri hočejo ustvariti za vse verske razglede, drugi pa hočejo po potu, ki ga vlada kaže, dalje korakati. Toda v tem so si vsi složni, da se ima postavba o zakonu všteti. Rusini se s predlogi strinjajo; Poljaki jih ne smatrajo za predmet, ki bi se naj v klubu pre- rojeval.

Poljskih državnih poslancev klub bode baje svoja pravila prenarobil in sicer tako, da bodo vsi poslanci v narodnih zadevah vezani, v konfesionalnih ali verskih pak se bo smel vsak ravnati po svojem prepričanji. — To je pametno. Ko bi se še drugod tako modro ravnalo, ne bilo bi toliko osebnih bojov.

Listek.

Na Preširnovi smrti dan.

P. Denes je 25 let, kar je umrl naš Preširen. V četrtek 8. februarja 1849. ob 8. uri zjutraj je življenje našemu slavnemu pesniku stoprv v 49. letu njegove starosti ugasnilo v Kranji. Nad 3 mesece je ležal bolan na vodenici, a ves ta dolgi čas je svojo bolezen prebil miren in potrpežljiv, pri polni zavesti notri do zadnje ure. „Vzdignite me, zadušiti me hoče!“ je vzdihnil v poslednjem trenutku in ljubljena sestra je za vselej zatisnila oči ljubljenu bratu.

G. Konrad Lokar, načelnik narodne straže kranjske je pesnikovo smrt takoj s posebnim kurirjem naznanil ljubljanskemu „slovenskemu društvu“, ki je Preširnu slovenski smrtni list naredilo ter ga po Ljubljani razposlalo.

Pesnika so pokopali 10. febr. 1849. z veliko slavo in častjo. Kranjska narodna straža (Nationalgarde) mu je oskrbela pogreb. Nesli so ga narodni stražniki, pokopal ga je kranjski dekan Dagarin sè 7 duhovni. Ves Kranj je bil na nogah. Pogreba se je udeležilo tudi mnogo pesnikovih prijateljev in čestiteljev iz Ljubljane, Loke, Radovljice, Tržiča in od drugod.

Menim, ka „Slovenski Narod“ denes ne more lepše obhajati petindvajsete obletnice Preširnovi smrti, nego da natisne prekrasno, po mislih in obliki mojstersko dovršeno Levstikovo elegijo: „Na Preširnovi smrti dan.“ Ta prelepa pesen je bila sicer uže v „Napreji“ l. 1864. tiskana, vendar je še dandenes po slovenskem svetu premalo znana, da, mnogim iz mlajših rodoljubov morda čisto neznan. Glasi se:

Obláki nékdaj mirno so viséli
Nad deželo, ki nas je porodila,

Dremótni sini v mraku nje sedeli;
Nobena bóginja jih nij ljubila!
Strahú ni upa nijso nič imeli,
Ker gosta jim temóta vid je krila;
Poznali nijso svojega imena,
Ni bratov iz domačega plemena.

Pretrgajo debeli se oblaki,
Od severa ponočen svit zasije!
Oči motné si manejo rojaki,
Nad njimi zvezda nova se odkrije,
I tu in tamkaj se zbude koraki,
Zaslíše národne se melodije:
Čaróbní res, a detoustní glasi
Iz trdih spon v globóko-sušnjem časi.

Vodník! tvoj trud in vse prizadevánje
Rodú ne bilo smrti bi otélo! —
Kako ga hitro zopet sili spanje,
Ki z mrakom rado bi pogled objelo,
Zavilo v noč mu lepše dni nekdanje!
Kako obrača k tujcem se krdelo,
Tja, kamor zlata mreža sladko vabi,
I kdor je tam, od kod je bil, pozabi.

Uradna okrožnica ki jo je za **Hrvatsko** izdalo ogersko ministerstvo, se glasi: Činovniki državne železnice dopisujejo v Hrvatski izključivo v hrvatskem, odgovarjajo na pismene prošnje hrvatski, prometni jezik je hrvatski. Neznanje magjarskega jezika ne škodi Hrvatom, nego priporoča se znanje jezika.

Vnanje države.

Francoska zbornica je zavrgla davk o volnatem blagu s 462 proti 145 glasovom. Prismojeni legitimisti so zahtevali, naj odpade naslov: „prezident republike“, kar se jim pa nij posrečilo.

Oficijelni **španjski** list razglša dekret, s katerim se devlje kantabriška obal od predgorja Pennas do Fuenterabije v blokadni stan. Za tuje ladije, ki bodo v luke v teh krajih prišle, izda vlada posebne določbe.

Italijanska zbornica je dala generalu Lamarmori dvamesečen odpust.

V Alzaciji so volitve za **nemški** državni zbor v vseh dvanajstih volilnih krogih ultramontansko - protinemško izpale. — V sredo je knez Bismarck v imenu svojega cesarja državni zbor odprl. Prestolni govor konstatira, da je „uredjenje nove politične oblike Nemškega dovršeno po večjem, in da je skupno postavodajstvo skoraj brez izjeme izvršeno. Stare nemške dežele, katere so prejšnje vojske od Nemškega odtrgale, in katere je frankfurtski mir zopet z državo zedinil, so v prvič ustavno zastopane. Prestolni govor naznanja vojaško postavo, katera je bila v malo drugačni obliki uže zadnjemu zboru predložena. Dalje naznanja govor več zakonskih osnov, posebno ustanovljenje računskega dvora, državno tiskovno postavo, katera bo opravičena terjanja svobodnega časnštva storila s terjatvami, ki se oglašajo proti zlorabljenju te svobode. Novela v obrtnijskem redu bo uredila razmero med gospodarji in delavci, da se ne bode niti tem, niti onim krivica godila. Dohodki gospodarstva od preteklega leta kažejo preobilje. Naše vnanje zadeve nas opravičujejo, da imamo prepričanje, da so tudi one sklenile in da se trudijo, da se mir ohrani, in da se v tem ne dajo motiti od nobene nemiroljubne stranke. Shodi z mogočnimi, miroljubnimi in osobno prijateljskimi monarhi in vesele razmere z narodi, s katerimi smo po zgodovinskih tradicijah prijatelji, dajo cesarju trdno upanje, da je mir stanovit.“

Na **Angleškem** je od 339 dozdej znanih volitev 181 konservativno, 158 pa liberalno izpalo. Konservativci so dobili 42, liberalci 19 sedežev.

Kralj **Ašantijev** je sprejel od Angležev ponujani mir, in dal jim bo 200.000 funtov štrlingov in vse bele vjetnike.

Dopisi.

Iz Novega mesta 6. febr. [Izv. dop.] Cela Slovenska se je spominjala 2. febr. Vodnika, našega pesnika; več čitalnic je napravilo veselice, njemu v spomin, in mej temi, katere se poslavile ta dan, je tudi metliška. Uže mnogo dnij preje blagovolila je metliška čitalnica povabiti novomeške slovenske pevce, kateri so temu vabilu uljudno postregli, na svečnicni dan bil je odhod. — Ne še v Metliko dosevim pevcem prišlo je mnogo narodnjakov, in med temi gosp. čitalnični prednik Kapele, nasproti. Ob 8. se je začela veselica. Krasno okinčana, oder z Vodnikovo z rožami oplešano podobo, prenapolnena dvorana, — vse to je pričevalo uzajemnost za narod. Kmalu nastopi g. Loretič, ter pove bijografijo slavnega pesnika. Po govoru imeli smo priliko slišati gospodično Loretičevo, katera je izredno dobro igrala. — Po igri so pevci izvrševali svoj program in potem se je začelo rajati, kar je trajalo do jutra. — Med navzočimi tujimi gosti zapazili smo tudi gosp. barona Vranyszany-ja iz Jurovega, jako uljudnega moža, ki nas je počastil s svojo navzočnostjo; tudi še druge goste iz Črnomlja, Karlovca, Semiča in drugih krajev okolice prišli so v čitalnične prostore veselit se. Pevci pak so jo udarili, ne kmalu pozabivši tega večera, čez snežene Gorjance, ter voščijo, da se v kratkem povrne tako veseli večer. Vrlim Metličanom pak od strani pevcev za tako uljudni sprejem grameče „Na zdravje!“

Iz Kostanjevice na Krasu 5. feb. [Izv. dop.] Tako lepe dneve uživamo letos pri nas, da bi človek mislil, da je umrla kraška burja, snega nijsmo še videli, solnce nam tako pripeka kakor spomlad. Ali — akopram nam daje narava tako lepe dneve, vendar socialno življenje je kaljeno. Kali ga vikar in njegova strauka. Naš vikar, Jakob Vincentini, je prišel v Kontanjevico o Taborski dobi, nezmožen slovenščine, tako da je človeka jezilo, ko je na prižnici slovenščino lomil. Mešal se je vedno v politiko namesto da bi se pečal z verskimi stvarmi, kar je njegova dolžnost, s takimi pridigami je onečastil marsikoga, tako so nastale tožbe na tožbe, da je bilo strah. Dve stranki ste nastali v tej majhenej kraški vasi, večja vikarjeva, manjša županova.

Ali naš vikar, namesto da bi mir napravljaj, le večje in večje sovražstvo je podpihaval, da bi le nasprotno stranko ponižal in v prah vrgel, kar se mu nij posrečilo, nego ravno nasprotno. Naj omenim le dogodke zadnje nedelje, ker mi nij mogoče pripovedovati drugih vikarjevih škandalov. Zadnjo nedeljo je hotel izpustiti vso svojo jezo na svoje politične nasprotnike. Namesto da bi bil pridigoval o dolžnostih katoliškega kristjana je — preklinjal tisto nesrečno dekle, katero je uže v listih omenjeno, otroka novorojenca, župana tako da je tako preklinjevanje škandalozno še v krčmi ne pa v veži božji! „O pojte iz svetišča, sram vas bodi.“ Ali to nij še zadosti, nekateri so omenjeno nesrečno dekle suvali, ter ven signalni, drugi nasprotnne stranke pa so morali pete pobrati ter se poskriti, če nijso hoteli biti tepeni. Kaj nij to največji škandal, kateri se zgodi v majhenej vasi? Zdaj pri nas nij človek gotov življenja še v cerkvi ne. „Ljubezen Krist učil je — vi sovražstvo“, kako hočemo biti pobožni, ker nas le sovražiti učite, kako ne bomo vaši nasprotniki? Odgovorite! Zdaj bomo videli ali bo še naše milostljivo goriško škofijstvo molčalo, ker uže na toliko pritožeb je bilo vse bob v steno.

Iz Ljutomera 4. febr. [Izv. dop.] (Naša realka.) Pri nas imamo uže od leta 1861. eden, pa tudi edini razred nižje realke. Vzdržuje se iz obresti ustanove dr. Gottweissa in iz prostovoljne podpore tukajšnjega tega, katera znaša do 400 gold. na leto. Učitelj ima prav nizko plačo — še 600 gold. ne znaša z vsemi remuneracijami vred. Pred 12 leti je ta plača vsaj nekoliko zadostovala, da pa zdaj več ne zadostuje, tega mi nij treba dokazovati. Od ustanovljenja te šole je na njej podučevalo več ljudskih učiteljev, ker je manjkalo drugih sposobnih. Bila sta pa tudi dva učitelja, od katerih je zdaj eden meščanski, eden pa glavni učitelj. Ne da bi grajali bivših učiteljev na tej šoli, moramo vendar reči, da je sedanjji učitelj naše realke, g. Kr. najboljši, kar jih je ta šola imela. On ima prav dobra spričala za nižje realke, je močatega in značajnega vedenja, ter uže skozi tri leta na tej šoli s prav dobrim vspehom podučuje, ker mu je napredek in dober poduk mladine pri srcu. Iz tega si tudi razlagamo, da je ravno pod njim ta šola

Zdaj velik zor nad hribi se prikaže,
Da zagori nebo od hitre Soče
Do morja, Ogra in do južne straže,
Sinove naglo predumi dremljóče,
Posveti v srečo tujo, ki nam laže,
Ki vedno sama sebi dobro hoče,
Ki vsmrti ga, kdor jo lovi nemiren:
Noč mine — stal na jutru si, Preširen!

Iz malega zaklada ti v narodi
Sezidal si poslopje veličansko,
Ti luči si roditelj in svobodi,
Jeziku ti veljavo dal slovansko!
Tvoj duh po samotornem poti hodi,
Pozóve struno v bor italijansko:
Kar v sanjah upal nikdar nij Slovenec,
Nesmrten spletaš v čaroven mu venec.

Ti si obtesal govoru mejnike,
Upihal iskro v plamen iz pepela,
Premila tožba žalosti velike
Iz tvojih pesnij bridko je zvenéla,
Cepila v prsi blage je mladike,
Ledena srca po deželi grela;

Z ljubeznijo do trde si device
V glasove domovinske lil solzice.

Navdajala te je krepóst nebeška,
Ki s čutom čut v soglasje pnè i veže;
Razumel svet in dela si človeška,
Poznal srce, ki nikdar ne doseže,
Kar prepové osoda mu preteška;
Tí zvedel si, kako ves up poleže,
Ko izpodgrize ga strupeno znanje
I v beg spodí mladósti kratke sanje.

Ko misli v divno liro si izlival,
Ki v dar boleč ti bila je podana;
Ko, velikán! Slovencem si odkrival,
Da v njih krepóst je, vsem poprej neznana:
Ni sreče nijsi ni čestí užival;
Zarasa nij se ti pekoča rana;
Otožen gledal modrega si brata,
Ki na oltar teleta stavi zlata!

Ko dnevi drugi se rodili bodo,
Oči slovenske gledale odprte

Pred sóboj svoje sužnjosti osódo,
Želèč, da bi verige bile strte,
Ki duš nam in teles moré svobodo:
Vežé bolvánov bodo teh podrte;
Sijajno venčana ti bode glava,
I glas tvoj večen kakor tvoja slava.

A če si tudi zgodaj pil grenkósti,
Ki čašo dnij vseh tvojih so polnle;
Če sreča tepla te je od mladósti;
Zastónj ti sólze nijsi lic močile!
Pognále cvet nebeških so skrivnóstij,
Kalí iz cvéta so uže rodile;
I da-si tavamo po slepej nóči,
Ves modri svet se klanja tvojej móči!

Ta dan prejéla zemlja v sé zelena
Pepél je tvojega duhá odeje;
Srcé molčí ti, želja je vhlajéna!
Majó nad tóboj vrbove se veje,
Solzné, kot pesen tvoja porošéna;
Iz tvoje temne jame se nam smeje
Prihodnjost lepša daljnih, boljših časov
I zmagonosna pesen poznih glásov!

najbolj obiskovana, kakor nij bila nikoli popred.

Pa zakaj to pripovedujem? Jako se tu namreč bojim, da v kratkem izgubimo tega dobrega učitelja, — ki se namerava v svojo domovino preseliti — in ž njim tudi ta razred realke. Zakaj? Premajhena plača je kriva, da učitelj pri sedanji draginji ne more več tu obstati. Krivo je to, da je on še vedno v začasni službi, krivo je tudi to, da ne služi tudi za penzijo. Ali pa nij v Ljutomeru šolskih prijateljev, da bi se za to šolo potegnili? Žalibog, nij jih! Našim nemškutarskim tržanom je realka menda premalo pomembna in učitelj prepošten Slovan, da bi za šolo kaj več storili, kar bi jim mogoče bilo. Sicer se pa tudi izgovarjajo s tem, da jih šola uže dosta stane; nemajo pa tudi dovolj prepričanja o koristi dobre šole in vrlega učitelja. Med našimi slovenskimi tržani in tudi okoliškimi kmeti je pa edini g. Kukovec, naš vodja, ki bi mogel kaj storiti, da se nam prva realka ne samo ohrani, ampak celo razširi v meščansko šolo. Pa kako se on proti temu našemu šolskemu vprašanju obnaša, naj v sledečem pojasnim. V privatnem pogovoru sicer vedno odobruje potrebo večjih šol, obžaluje, da bi šola izgubila dobrega učitelja itd. Kadar je pa dejansko kaj storiti v tem smislu, ga je pa malokdaj resna volja. Uže pred nekaterimi leti je o priliki obravnave o realki predlagal, da se 1. realka opusti in v 4. razred ljudske šole spremeni. To je bila glede na splošno potrebo večje omike nesrečna misel. Leta 1872. je bil pri občnem zboru okrajnega zastopa sprejet predlog, da se skrbi za osnovanje meščanske šole v Ljutomeru, in volil se je ob enem tudi odbor, ki bi imel to reč pretresovati. Toda tega odbora g. K. kot načelnik okrajnega zastopa nij hotel sklicati. Lani se je zopet v občnem zboru novega okrajnega zastopa stavil enak predlog, a ker je istemu g. K. menda nepovoljen bil, ugovarjal mu je, da nij v zvezi z dnevnim redom, in nij pustil o njem glasovati. Tako je ta stvar za nekaj, ali prav za prav za dolgo časa pokopana. Zakaj ta gospod, ki je prepričan ne samo o koristi, ampak tudi potrebi take šole za naš okraj, tako ravna, ne moremo si prav razkladati, razen, če bi mu slabe lastnosti pripisovati hotli, n. pr. da se morebiti boji zameriti kmetom, ki se boje večih stroškov, ali duhovnikom, ki niso po vsem šolski prijatelji. Mislím pa, da pravi domoljub mora delati za dobro reč ne glede na mnenje ljudij, ki stvari prav ne razumejo, in ne vedo več ceniti dobička od stroškov. L.

Domače stvari.

— (Ljubljanski aristokratje) napravijo denes zvečer prav za-se ples v zgornjih salonih „Hotel Evropa.“

— (Andrej Domenik) bivši „bankir“ ljubljanski je te dni v ječarni na ljubljanskem gradu umrl. Obsojen je bil pred kakima dvema letoma na 7 let teške ječe zaradi goljufige. Bil je v zvezi sè znano sleparico bivšo baronico Aichelburg, ki je ranjkega radovljiškega dekana gosp. Volka skoraj za vse premoženje, znašajoče mnogo tisoč, ogoljufala. Tudi mnogo drugih je za lepe novce osleparil. Svoje čase je bil Domenik mož, ki se je mnogo širokoustil proti

narodni stranki, ter je v nasprotnem taboru mnogo veljal. Zavarovan je bil Domenik pri zavarovalnem društvu „Gresham“ za mnogo tisoč goldinarjev. —o—

— (V Ameriko) gresta jutri kranjska duhovnika gg. Tomazin in Gros.

— (Iz vlaka) je v Ljubljani v petek padel neki konduktor, ter se je strašno ranil.

— (Društvo za podporo bolnih trgovinskih pomočnikov) v Ljubljani je izdalo svoj letopis — a samo v nemškem jeziku! Udov ima to društvo skupaj 341. Pretečeno leto je izdalo 1538 gold. za društvene namene.

— (Narodni šoli) je daroval g. dr. Srebre 4 gl., g. Tanšek Ivan (ustanovnine) 5 gl., g. Drobnič Jožef v Pišecah 1 gl. Pristopila sta gg. Kregar Boštjan, učitelj pri sv. Antonu pri Rajhenburgu in Jarec Valentin, učitelj v Rajhenburgu na Štajerskem. — Odbor „Slov. Matice“ je „Nar. šoli“ podaril 225 zvezkov, 18 raznih del; katere je Matice na svitlo dala, potem pa 33 duplikatov iz svoje knjižnice in 15 podob sv. Cirila in Metoda. — Knjige damo vezati in je potem razpošljemo svojim udom ki se za-nje oglase. Matične knjige pred vsem vgajajo krajnim in okrajnim šolskim bukvarnicam. Za vse te darove se toplo zahvaljuje odbor „Narodne šole“.

— (Naročnikom „Vrtca.“) Ker 2. list „Vrtca“ zaradi naročenih podob ne more v pravem času na svitlo, naprošeni so čast. gosp. naročniki, naj bi še nekoliko duj potrpehli. Kakor hitro pridejo podobe, oddali homo list takoj na pošto.

Uredništvo „Vrtca.“

— (Devetnajsta slovenska predstava) v deželnem gledališči bo v torek 10. februarja. Predstavljala se bode prvokrat nova igra iz življenja posneta v 3 dejanjih s petjem „Slab papir“, ali „bankovčarji v razvalinah“ od Fr. Kaiserja, poslovenil Fr. Končan.

— (Občinske volitve) v Šmartnem pri Litiji so se vršile v sredo. Volili so se odborniki. Volitev župana bo v kakih treh tednih.

— (Fanatizem.) Piše se nam 5. febr.: „Silnost nekaterih duhovnih gospodov vedno večja postaje. Včeraj se napotim v neko pisarno po opravilih. Tu naletim debelega župnika iz Vidma. Pozdravi me. Ko zagleda v moji roki list „Slovenski Narod“, misli da je oni farovski list, in me radostno na ramo potrka in pohvali, ko z drugo roko pokaže na svoj eksemplar „farovškega lista“: „No, tako je prav! bravo!“ — „O, ni „Sl.“ ne! „Slov. Narod je!“ — zavrnem mu. Na to se debeli gospod po sili polasti lista, ga zmečka in zažene v kot v pričo več družih. Odgovoril na to nijsem, kajti bal sem se: „ko bi se medu otrobe mešal, bi me „svinje“ požrle.“

— (Po nesreči ustreljen). Piše se nam: Nedeljo 1. febr. so pili v krčmi blizu Kanala pri Gorici 4 prijatelji „financarji“. Eden vstane od mize, gre v kuhinjo, kjer so imeli puške, vzeme svojo, jej odvzeme kapselj in se vrne ž njo k vinskim bratcem. Kar na mah strašno počí v sobi, domači ljudje deró v sobo; strašen prizor! V svoji krvi leži na tleh eden nesrečnih prijateljev, katerega je njegov iskreni prijatelj, nehoté, igraje se s puško po nesreči ustrelil. — Najbrže je ostal na „petelinu“ užigalni prah, kateri je zaključil prijateljevo smrt, in če

ne bi bili branili okolo stoječi ubijalca, iskal bi bil on vsled desperacije tega strašnega slučaja, baš z isto nesrečno puško — smrti! Tekoj v pondeljek so se vsi trije pripeljali prostovoljno h goriški sodnji. Ustreljeni je bil Ljubljčan!

— (P e s.) Andrej Pertot čevljarški mojster, v Rojanu, ima velicega psa, kateri je lepo mlado deklíco, 19 letno perico, 31. jan. napal in skoro bi jo bil vso raztrgal, da nij prišel na pomoč mimogredoči berač.

— (Kako se goriške Furlanke rade može), kaže sledeča povest v „Soči“: Komaj 1 leto omoženi ženi v Červinjanu na Furlanskem zbolí mož; ker je bila bolezen dolga, se preseli mož v bolnico v Gorico. Eno noč počí prav močno v sobi žene, katera se prestraši in drugi dan po celem Červinjanu oznanja, da je dobila ponoči opomín, da je njen mož v Gorici umrl. — Žena je bila tako gotova smrti moža, da se nij prav čisto nič več zanj brigala; tako pridejo meseci, žena žaluje in v znamenje žalosti nosi črno ruto za vratom; vendar pa nij bila žalost tako globoka, da ne bi se zmenila za nobenega možkega več. — Seznaní se z mladeničem in to znanost zmirom bolj goji, dokler se ne vname v srcih obeh znancev plamteči zublí ljubezni. — Po celem Červinjanu babe govore, da se bo vdova omožila z oním fantom in v resnici se podata oba ljubljénca eno nedeljo h g. župniku červinjanskemu, da zapišeta oklice; a gospod župnik zahteva od vdove, da mora poprej prínesti mrtvaški list od ranjcega moža. Misleča se vdova naprosi svojega očeta, ker je ravno v Gorico šel, da priskrbi mrtvaški list; oče pride v Gorico, se poda v bolnico po mrtvaški list; a kako se zavzame, ko mu prvi nasproti pride svoj zet in ga prosi eno pipo tobaka. Oče misli na prvi pogled, da ima duh zeta pred soboj, ko ga pa natanjko pogleda in pretiplje, se prepriča, da je njegov zet z dušo in telom pred njim. — Morete si misliti, kako sta se prestrašila oba ljubljénca, ko po očetu zvesta, da mož neveste še živi. — Zbrisala sta hitro oklice in ker bo ječen mož težko zopet ozdravel, sklenila sta, da preložitá ženitev na kesnejí čas, ko namreč mož umre. — Ta dogodek je, kakor se vidi, nasledek vraž in tako gotovo resničen, ker ga nam je sam oče omenjene ženske povedal.

Razne vesti.

* (Goljufiga Plahta) je inseriranje in priporočevanje po časnikih veliko stalo; on sam misli, da je za to 145.000 gl. izdal. Največ reklame mu je delal „Reporter“; Plaht je hotel imeti list, v katerem bi odgovarjal na vprašanja, ki jih je vsak dan s celega sveta dobival. Toda te ideje nij mogel izvršiti, in urednik „Reporterja“ je za odškodovanje dobil 2000 gl., za članke pa še posebno plačo. V „humor. Blätter“ je plačal Plaht za eno podobo 1000 gold., v „Bombe“ za eno podobo 500 gl., v „Floh“ ravno tako 500 gl.

* (To bo bolelo!) Dunajski župan Felder je dobil pismo, da bodo delavci njega in vse občinske svetovalce „žive polovili“ in „žive spekli“, in da bodo ves občinski svet v zrak spustili.

* (Pravdo izgubil.) Neka budalasta tercijska je škofu iz Nimesa na Francoskem zapustila vse premoženje. Unuk one pobožne ženske toži škofa, in najvišja sodnija je vzela temu oporoko, češ, da jo je presleparil.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry
v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalesscière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezní v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slisnici, v dušnjaku, v mehurji, in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevarje tudi ob času nosečnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekomo zoperstavljala se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem, 3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalesscière, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolnem ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Sigma.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrtva strašnih, nervoznih bolečin, s hudo oteklino na celem životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vranicnicó v najhujši stopinji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalesscière. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okrepčalo, da se je, dasiravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerjarskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Národna tiskarna“ v Ljubljani izdaval zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajarjev.

Prvih pet zvezkov je že na svitlo prišlo in jih imajo na prodaj: „Národna tiskarna“ v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvarji:

V Ljubljani: Janez Giottini; Jurij Lercher; Zeschko & Pill; Otokar Klerr. — V Celovci: J. Leon; E. Liegel. — V Mariboru: E. Ferlinec. — V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji: Karel Sohar. — V Ptuj: Vil. Blanke. — V Zagrebu: Leopold Hartman.

- I. zvezek. Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstovo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bode? sp. J. Ogrinec. — Narodni jezik in trgovina, spisal L. Haderlap . . . . . 25 kr.
- II. zvezek. Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič . . . . . 50 kr.
- III. zvezek. Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec . . . . . 25 kr.
- IV. zvezek. Lepi dnevi. Spisal Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekuliko opazek o izdaji slovenskih národnih pesnj. Spisal prof. dr. Krek . . . . . 25 kr.
- V. zvezek. Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik . . . . . 50 kr.
- VI. zvezek. Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Čerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik . . . . . 25 kr.

Umrli v Ljubljani

od 30. jan. do 5. febr.

Jera Rengus, branjevka, 43 l., na kozah. — G. Marija Malbeyer, nadkondukterska vdova, 45 l., na pljuč. mrtudu. — Marija Wittmayer, dninarsk otrok, 4 l., na vodenici v možg. otlini. — Ana Mihelič, krtačarsk otrok, 6 mes. in Franciska Ždgar, dekla, 15 l., na kozah. — Marija Mežan, dekla, 19 l., na pljuč. vnetji. — Ivan Zajec, delavsk otrok, 20 dni, na otročjaku. — Jož. Čeleznik, kaznenec, 29 l., na pljučnem vnetji. — Marija Verbič, kočarsk otrok, 2 mes. in Marija Gregorc, posestnišk otrok, 3 1/2 l., na kozah. — Robert Smrekar, najdenec, 8 dni, na slabosti. — Mih. Tomc, kočar, 33 l., na anomiji. — Marija Bratul, beračica, 71 l., na pljučni bolezni. — Ivan Belak, posesnik, 39 l., na sušici. — Jozefa Salmič, čuvajsk otrok, 4 l., na davici. — Ernst Seemann, trgovsk otrok, 3 l., na vodenici. — Matija Zidan, delavec, 72 l., na pljučnih tuberkulah. — Jozefa Kos, šivilja, 57 l., na sušici. — G. Marija Ničman, soproga knjigoveža, 41 l., na pljuč. mrtudu. — Jozefa Vidic, vrvarsk otrok, 11 mes., Fr. Lukšič, najdenec, 6 mes. in Urban Merkun, berač, 60 l., vsi trije na kozah. — Andr. Feigl, najdenec, 3 mes., na slabosti. — Marija Seme, delavsk otrok, na sušici. — Jož. Lazar, krojač, 64 l., na kronični griži. — G. Andr. Dominik, trgovec, 46 l., na jetiki.

Tujci.

5. in 6. februarja:

Evropa: Thierry iz Genove. — Kociančič iz Kopra. Pri **Elefantu:** Kardos iz Siofok. — Modic iz Trsta. — Schön iz Somogg. — Brettochl iz Passova. — Caroline Hren iz Begnj. — Hagne iz Maribora. — Kann iz Dunaja. — Br. Taufreier iz Višnje gore. — Hook iz Pošte. — Jeržabeh iz Schönberga. — Moser iz Kaniže. — Grof Pače iz Ponočiča. — Lenček iz Loža. Pri **Maliču:** Becker, Beckhauser iz Dunaja. Tito de Karg iz Alogio alla Citta di Viena. — Kretschneider iz Nürnberga. — Haika iz Velikoveca. — Valstave, Rizzoli, Boháč, Kartín, Esinger iz Dunaja. — Jeschenag iz Bleda. — Burghart, Schlesinger iz Dunaja. — pl. Riedmatten iz Švice. — Magosehic iz Padove. — Hummel iz Fürtha na Bavarskem. — Bruder iz Dunaja. — Nossler iz Draždanov. — Popper, Resch iz Dunaja. Pri **Zamoren:** Wisiak, Wascher Rosi iz Gradca. — Beniger iz Bistrice. — Pogačnik iz Trsta. — Simončič iz Sevnice. — Praprotnik iz Beljaka. — Scarpa, Pogačnik iz Trsta.

Tržne cene

v Ljubljani 7. februarja t. l.

Pšenica 7 gl. 10 kr.; — rež 4 gl. 90 kr.; — ječmen 4 gl. 30 kr.; — oves 2 gl. 40 kr.; — ajda 4 gl. 50 kr.; — prosó 4 gl. 80 kr.; — kornuza 4 gl. 96 kr.; — krompir 3 gl. — kr.; — fižol 6 gl. 60 kr.; — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 35 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 32 kr.; — svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 gl. — kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 8 gl. — kr.; — mehka 5 gl. 50 kr.

Dunajska borza 7. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gl.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	gl.	60	"
1860 drž. posojilo	103	gl.	25	"
Akcije národne banke	931	gl.	50	"
Kreditne akcije	237	gl.	50	"
London	112	gl.	70	"
Napol.	9	gl.	3 1/2	"
C. k. cekini	—	gl.	—	"
Srebro	106	gl.	85	"

V najemščino

se daje posestvo „Drenikov vrh“ na Rožniku poleg Ljubljane — hiša, gospodarsko poslopje in 8 oralov polja. Posestvo je posebno pripravno za **kofetarijo** in **gostilno**.

Vse potrebno za obdelovanje polja in za omenjene obrtnije je pripravljeno, ter se odda s živino vred.

Najemščina je primerno mala. Natančneje pogoje pové (24—2)

Franjo Drenik,

hiš. štev. 73, na dunajski cesti, v pisarni Peštanske zavarovalnice.

Vsled moje 25letne zdravniške prakse priporočam se p. n. občinstvu za zdravljenje vseh bolezni, posebno pa **manualnega in instrumentalnega porodništva**.

Tudi sem pripravljen občinstvu na **deželi** zdravniško pomoč deliti.

Lukas Gradišnik,
praktični zdravnik.

Ordinira od 8. do 10. pred- in od 2. do 4. popoldne v lastni hiši, **rožne ulice** štev. 112 v Ljubljani. (27—1)

Na volilce!

Ko ste Vašej dolžnosti proti domovini zadostili, pride druga nič manj važna na Vas, namreč dolžnost, Vaš stan, Vaše finance izboljšati. — Vsak razumen vé, da se to nikdar brez napenjanja sredstev ne more zgoditi; torej bode veselo za vse, ako jim odpre pot, po katerem dosežejo cilj **brez razločka stališča za majhen denar**.

Kakor pelje več potov v Rim, tako so tudi razne prilike k sreči, vendar nij nobene, katera bi po **državnej garanciji**

vsakega zagotovila, da dobljeno tudi dobi, kakor ta, na katero bi jaz s tem pozornost bralcev obrnil.

Od naše finančne deputacije izdane originalne deležne srečke, katere po mojem na hrbtu podpisanem giriranji imetnikom udeleževanje vseh dobitnih srečkanj do **19. maja 1874** garantirajo in s katerimi se morejo dobitki ev. **120.000 tolarjev**, ali **80.000 tol.**, in **40.000 tol.**, **30.000 tol.**, **20.000 tol.**, **16.000 tol.**, **12.000 tol.**, **10.000 tol.**, **8000 tol.**, **6000 tol.**, **4800 tol.**, **4000 tol.**, **3200 tol.**, **2400 tol.**, **2000 tol.**, **1600 tol.**, **1200 tol.**, **800 tol.** id. itd. dobiti, dobé se pri meni, koncesijoniranem projemniku, za samo „**pet tolarjev**“ ali 8 1/2 goldinarjev proti poslanju ali povzetju zneska.

Ker sem precejšnje število originalnih srečk prevzel, sem v stanu, vsem zahtevanjem ugoditi in tudi poznejša naročila efektivirati; vendar je v interesu vsacega, da želeče deležne srečke kmalu naroči, ker je vsak tretji teden srečkanje, katero bi počasnim komitentom se zgubilo.

Isaac Weinberg,

v Hamburgu,
Hohe Bleichen 41.

(26—1)

Lepotična in pasarska kupčija

pri „Mački“,

na glavnem trgu štev. 263 nasproti rotovža,

priporoča novo sortirano zalogo svilenih in volnenih **krepinov**, **spon**, **franž. žida** za lepotičje in **grodnapel**, svileni in pavolnasti **žamet**, **židani**, atlasasti, oblakasti, žametni gladki in pisani **traki**, **mreže** iz pavole, cvirna in svile; **črn**, **bel**, **gladek** in rožast **tul**, **telengle** v vseh širokostih, **šlingane** in **štikane**, pavolnaste in platnene **trake**, **organtin**, **podloge**, **platnenih** in **perkajlastih trakov**, **gumb** vsake vrste, **okrogle** in plešnate **žnore**, bele platnene in pavolnaste **zobčke**, **svile**, **igle**, **sukanec**, razen tega velika zaloga mnogovrstnega lepotičnega in pasarskega blaga za

kramarje.

Najcenejši in solidnejša postrežba se zagotavlja.

Naročila na druge kraje se izvršujejo po pošti, in reči, ki niso v zalogi, se dobrovoljno preskrbé.

(5—5)